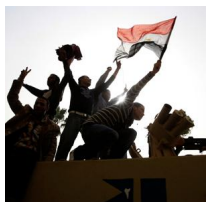

Làn sóng dân chủ khởi phát ở Tunisia và Ai Cập trong tháng qua liệu có tràn qua Việt Nam được không?

Làn sóng dân chủ ở Tunisia và Ai Cập đã bắt đầu tràn sang nhiều quốc gia khác. Các cuộc biểu tình của dân chúng đã bùng nổ ở Algeria (dân số khoảng 34 triệu), Yemen (24 triệu), Bahrain (trên 1 triệu) và Iran (72 triệu). Tất cả các nước này đều có một số đặc điểm giống nhau: một, theo Hồi giáo (tỷ lệ dân Hồi giáo ở Algeria và Yemen là 99%; ở Iran là khoảng 95%; ở Bahrain trên 80%); hai, nền độc tài kéo dài (ở Iran, chế độ độc tài đã tồn tại trên thực tế chính thức khai sinh từ năm 1979; ở Yemen, Tổng thống Ali Abdullah Saleh cầm quyền từ năm 1978; ở Algeria, Abdelaziz Bouteflika cầm quyền từ năm 1999; ở Bahrain từ trước độc lập nay là chế độ quân chủ); và ba, các cuộc xung đột gần đây đều được giải quyết theo hai cuộc cách mạng hòa bình và chóng vánh ở Tunisia và Ai Cập.

Ở đây xuất hiện ít nhất hai vấn đề khi nhìn mọi người băn khoăn: thực tế, các cuộc xung đột này có ý nghĩa cùng có thành công như ở Tunisia và Ai Cập không? Và hai, làn sóng dân chủ này sẽ còn lan rộng đến đâu nữa?

Có lẽ không ai có thể trả lời được hai câu hỏi này. Ngay cả chính phủ Mỹ, tình báo nhiều và giỏi nhất thế, vẫn thấy ngành tình báo của các điệp viên ở Ai Cập, nhất là trong hai ngày cuối cùng, hai ngày quyết định số phận của cuộc cách mạng mà hiện nay dân chúng nước này đang hoan chào đón. Huống gì chúng ta. May lắm, chỉ đoán mò.

Có đi nữa, với câu hỏi thứ hai, qua báo chí tiếng Anh, tôi thấy nhiều người đã bắt đầu nhìn sang Trung Quốc. Theo họ, giữa Ai Cập và Trung Quốc có một mối liên hệ đáng chú ý:

Thực tế, cả hai đều có tốc độ phát triển kinh tế cao, đặc biệt ở Trung Quốc. Điểu đó, một mặt,

là m&#t t&#u đi&#m. Nh&#ng m&#t khác, l&#i gây ra ba v&#n đ&# l&#n: m&#t, kho&#ng cách gi&#a giàu và nghèo gia tăng, tình tr&#ng b&#t bình đ&#ng trong xã h&#i càng ngày càng rõ r&#t, m&#t m&#t, khi&#n nhi&#u ng&#i to&#i nguy&#n, nh&#ng m&#t khác, cũng làm r&#t nhi&#u ng&#i b&#t mãn; hai, tình tr&#ng tham nhũng tràn lan và có tính h&# th&#ng, nghĩa là g&#n li&#n v&#i c&# ch&# h&#n là t&#ng cá nhân hay hoàn c&#nh c&# th&#; và ba, nh&# là h&#u qu&# c&#a hai đi&#u v&#a k&#, tình tr&#ng b&#t công càng ngày càng tr&#m tr&#ng: đi&#u ki&#n s&#ng và c&# h&#i thắng ti&#n c&#a t&#ng cá nhân không tùy thu&#c vào tài năng hay n&# l&#c mà vào thân th&# và th&#n th&#.

Th&# hai, c&# hai đ&#u s&#ng d&#i ch&# đ&# đ&#c tài, dù, so v&#i Ai Cập, Trung Quốc, m&#t, m&#c đ&#c tài còn ghê g&#m h&#n; hai, s&# n&#n nhân ph&#i gánh ch&#u n&#n đ&#c tài đ&#c đ&#ng nhi&#u h&#n g&#p b&#i. Theo Freedom House, hi&#n nay trên th&# gi&#i có 2.434 t&#ng ng&#i s&#ng d&#i các ch&# đ&#c tài; 60% s&#ng ng&#i y hi&#n đang s&#ng Trung Quốc. Nh&# v&#y, c&# 10 ng&#i ch&#u đ&#ng s&# đ&#c tài thì có 6 ng&#i đang s&#ng Trung Quốc.

**'Ng&#i b&#i u tình vô danh' đ&#ng ch&#n 1 đoàn xe tăng g&#n Thiên An Môn khi Quân đ&#i Gi&#i phóng Nhân dân Trung Quốc đ&#c tr&#n khai đàn áp ng&#i dân, 05/06/1989
Reuters**

Th&# ba, l&#c l&#ng dân ch&# c&# hai n&#c đ&#u l&#n m&#nh và càng ngày càng l&#n m&#nh. Thành ph&#n đó, c&# hai n&#i đ&#u khá gi&#ng nhau: m&#t, tr&#; hai, có h&#c, ph&#n l&#n là sinh viên, m&#t s&# khá đông h&#c n&#c ngoài; và ba, đã t&#ng tham gia các phong trào đòi h&#i t&# do dân ch&# trong nhi&#u năm qua. Riêng t&#i Trung Quốc, đ&#u m&#c l&#ch s&# có th&# truy nguyên đ&#n cu&#c bi&#u tình đ&#m máu Thiên An Môn cách đây 22 năm. Chính nh&#ng thành ph&#n tr&#, có h&#c và nung n&#u lý t&#ng t&# do, dân ch&# này Trung Quốc đã nh&#n ra s&# t&#ng đ&#ng gi&#a Trung Quốc và Ai Cập. Trên m&#t s&# đi&#n đàn chui, ch&# y&#u trên m&#ng, h&# g&#i T&#ng th&#ng m&#i b&# l&#t đ&# Ai Cập, Hosni Mubarak là Mu Xiaoping, ph&#ng theo tên c&#a Đ&#ng Ti&#u Bình (Deng Xiaoping).

Các nhà báo ghi nh&#n m&#t s&# khác bi&#t là: b&# máy đàn áp c&#a Trung Quốc, cho đ&#n nay, có v&# hi&#u qu&# h&#n Ai Cập. Cách đây 5 năm, Trung Quốc thành l&#p m&#t đ&#i quân tình báo n&#i đ&#a nh&#m theo dõi và phân tích các ho&#t đ&#ng tranh đ&#u cho dân ch&# v&#i nhân s&# kho&#ng 10.000 ng&#i. Hi&#n nay, s&#ng ng&#i làm vi&#c trong lãnh v&#c đó đã tăng lên g&#p ba l&#n, t&#c trên 30.000 ng&#i. Tháng 11 năm ngoái, B&# Tuyên truy&#n c&#a Trung Quốc khoe h&# đã xóa b&# 350 trang web có n&#i dung x&#u.

Tuy vậy, rõ ràng là chính quyền Trung Quốc rất sợ hãi trước những gì họ đang kinh tế ở Tunisia và Ai Cập. Các cơ quan truyền thông chính thức của nhà nước loan tin về các diễn biến ở Tunisia và Ai Cập một cách chầm chập, ít ỏi và dè dặt. Bộ trưởng Ngoại giao tiếp cận binh lính và các sĩ quan quân sự. Trên dịch vụ mạng xã hội Twitter (hiện nay có trên 50 triệu người sử dụng), chủ "Egypt" (Ai Cập) hoàn toàn bị ngăn chặn, không thể gọi hay nhận được.

Những hành động kích động tẩy chay cho thấy rõ sự lo sợ của chính quyền Trung Quốc. Giáo sư David Goodman tại Đại học Sydney nhận định: "Giới lãnh đạo đảng và nhà nước [Trung Quốc] rất lo lắng trước những cuộc cách mạng đang diễn ra trên." Ai Weiwei, một nhà hoạt động nhân quyền nổi tiếng gọi tin nhắn qua Twitter: "[ở Ai Cập], người ta cần 18 ngày để đánh đổ một chế độ quân phiệt đã cầm quyền suốt 30 năm... ; [ở Trung Quốc], chính quyền đã kéo dài được 60 năm, [để làm] điều này có thể cần đến vài tháng!"

Đó là chuyện ở Trung Quốc, châu Phi và Trung Đông. Còn Việt Nam thì sao?

Làn sóng dân chủ khởi phát ở Tunisia và Ai Cập trong tháng qua liệu có tràn qua Việt Nam được không?

Nhìn một cách tổng quát, tất cả những sự kiện đang diễn ra ở Ai Cập và Trung Quốc về trình bày ở trên đều có thể tìm thấy ở Việt Nam. Cũng phát triển nhanh. Cũng chênh lệch giàu nghèo. Cũng tham nhũng. Cũng đói tài. Cũng bất công. Và cũng có những mầm mống phản kháng ngày càng phát triển mạnh mẽ.

Những còn có những câu hỏi khác: Nếu làn sóng dân chủ tràn qua Việt Nam thì nó sẽ tới lúc nào? Quân đội Việt Nam sẽ hành xử ra sao? Sẽ bắt chính quyền quân đội Trung Quốc cách đây 22 năm hay bắt chính quyền quân đội Ai Cập cách đây mấy ngày?

Thực tình, tôi không biết. Và tôi cũng không muốn đoán mò.

Xin những câu trả lời cho quý bạn đọc.

Thá Ba, 15 tháng 2 2011

Chú thích:

Đác thêm bài “China blocks 'Egypt' on Twitter-like site” trên <http://www.news.com.au/breaking-news/world/china-blocks-egypt-on-twitter-like-site/story-e6frkui-1225996626566#ixzz1DxcUjW6Q>
; bài “Wary of Egypt Unrest, China Censors Web” trên <http://www.nytimes.com/2011/02/01/world/asia/01beijing.html>
; bài “China's eye on Egypt” trên <http://www.theage.com.au/business/chinas-eye-on-egypt-20110214-1atot.html>
; và “China cocks its ear to Arab freedom cry” trên <http://www.smh.com.au/opinion/politics/china-cocks-its-ear-to-arab-freedom-cry-20110214-1atp0.html>

* Blog cáa Tián sĩ Nguyán Háng Quác là blog cá nhân. Các bài viát trên blog đác đáng tái vái sá đáng ý cáa Đái VOA nháng không phán ánh quan đám hay láp tráng cáa Chánh phá Hoa Ká